

### Tarkkailija:

Voit kiinnittää huomiota tilanteessa opettajan nonverbaaliseen viestintään. Miten opettaja viestittää välittämistä ja myötätuntoa tilanteessa?

Voit myös kiinnittää huomiota siihen, antaako opettaja tilaa hiljaisuudelle vai täyttääkö hän hiljaisia hetkiä puheella.

Käyttääkö opettaja eläytyvää kuuntelua tiivistämällä oppilaan puhetta tai tunnistamalla tunteita/tarpeita oppilaan puheen takaa? Entä käyttääkö hän kuuntelun kompastuskiviä esim. järkeistämällä, selittelemällä, vähättelemällä, tsemppaamalla tai perustelemalla?

Ajatuksia purkukeskusteluun:

Auttamistilanteessa on tärkeää, että on sopiva hetki ja tilanne. Auttamistaitoja voi käyttää vain silloin, kun toinen haluaa olla autettavana. Opettaja voi rohkaista kertomalla havaintonsa, esim. ”Huomaan, että et ole tällä tunnilla tehnyt tehtäviä ja osallistunut tunneille samalla tapaa kuin aiemmin. Onko joku asia, joka painaa mieltä?”

**Passiivisen kuuntelun taidot**, esim. hiljaa oleminen, antavat useimmiten aikaa toiselle jäsentää ajatuksiaan ja kerätä rohkeutta sanoa.

Jos oppilas vastaa, että ”ei oo” tai ”kaikki on ihan hyvin, mutta ei vaan kiinnosta”, voi opettaja yrittää käyttää **ovenavaajia**. Esim. ”Okei. No hyvä kuulla. Mä oon kuitenkin tässä ja valmis kuuntelemaan, jos haluat puhua. Joskus puhuminen voi auttaa omaa oloa”. Puhetta voi ruokkia myös käyttämällä avoimia kysymyksiä: ”Mitä mietit?” ”Miltä se tilanne sinusta tuntui?” ”Voinko auttaa jotenkin oloasi?”

**Aktiivinen/eläytyvä kuuntelu** on usein hyödyllinen taito auttamistilanteissa. Sitä voi käyttää esim. tiivistämällä toisen puhetta: ”Sulla on ollut tosi rankka viikonloppu ja sen takia koulujutut eivät tunnu kovin tärkeiltä?” tai tarjoamalla toiselle tunteita puheen takaa: ”Oot huolissasi, mitä sun kumppani ajattelee teidän riidasta?”.

Jotkut ”**kompastuskivet**” voivat sopia tilanteeseen. Esim. lohduttaminen. Kuitenkin usein näitä käytetään ennen kuin toinen on tullut kuulluksi. Kun toisella on tunne päällä, kompastuskivien käytössä on iso riski, että puhuja kokee toisen tietävän asian paremmin, vähättelevän puhujan tunnetta tai ymmärtävänsä tätä, vaikkei edes asian ydin ole tullut selville. Tämän takia voi olla hyödyllisintä keskittyä kuunteluun ja esimerkiksi tilanteen rauhoituttua voi kysyä ”Saanko halata” tai sanoa: ”Voin vain kuvitella, että tässä tilanteessa koulunkäynti ei tunnu kivalta. Mitä luulet, voisiko tehtäviin keskittyminen auttaa saamaan ajatuksia pois tilanteesta vai onko tämä ihan hölmö neuvo?”